

Teoria de la creativitat: eclosió, grandesa i misèria de les idees

Publicat per [Interacció](#) [1] el 13/10/2017 - 11:56 | Última modificació: 05/02/2026 - 15:16

[Jorge Wagensberg](#) [2] | [Tusquets](#) [3]

Hi ha alguna fórmula per escapar de la mediocritat? Com podem reconèixer **quins ambients propicien les idees i quins les reprimeixen**? Jorge Wagensberg, doctor en física i investigador en matemàtica, filosofia de la ciència i museologia científica, entre d'altres disciplines, i director durant 15 anys del museu CosmoCaixa, desenvolupa en aquest assaig tota una **teoria sobre la creativitat que repassa les grans descobertes** de la història de la humanitat **en els camps de l'art, la ciència i la quotidianitat** gràcies al mutu intercanvi d'idees.

Wagensberg serà l'engarregat de conduir la conferència «**Teoria de la creativitat: Eclosió, grandesa i misèria de les idees**» a **Interacció17**.

«Teoría de la creatividad. Eclosión, gloria y miseria de las ideas» es desmarca dels trucs del coaching, però: **parteix del rigor de quatre articles del mateix autor, publicats entre 2014 i 2016** a la revista sobre evolució i cognició «Biological Theory», tres dels quals s'ofereixen traduïts com a annexos. En ells i al llarg dels tres capítols en què s'estructura la aquesta obra, Wagensberg posa de manifest que **renunciar a invertir en coneixement només té sentit quan la incertesa del món es redueix a zero**; és a dir, mai.

1. Seleccionar. En aquest capítol l'autor distingeix entre les **idees naturals i les culturals**, i els diversos **tipus de selecció** que es donen entre elles. Es parla de l'**economia blava**, per exemple, que tracta d'aquelles idees presents a la natura que la cultura no ha sabut abordar encara, o de l'obsolescència d'algunes idees culturals a causa dels avenços tecnològics.

2. Buscar. En aquest capítol s'explica com funciona la **creació de coneixement segons el mètode científic** i les claus per activar-la, **a partir de les paradoxes** que obtenim a l'observar com funciona el món. **Com s'aconsegueixen idees noves?** Segons Wagensberg, a partir de:

- **La innovació per intuïció:** És la cerca d'idees a partir d'altres idees, per analogia, combinació i extensió. Un cas il·lustratiu és el de Mandelbrot i la seva teoria de la geometria fractal, present en obres contemporànies com la Torre Eiffel o les pintures de Hokusai i plantejada en alguns articles científics, però que només ell va saber desenvolupar, a partir de l'observació d'una pintura de Dalí.
- **La innovació per comprensió:** Significa observar un tros de realitat i considerar-ne variacions.
- **La innovació per concepció global del món:** Apel·la a la consideració de l'esperit del temps en què ens trobem (el Zeitgeist de Hegel). El cas d'Einstein i la seva teoria de l'equivalència és paradigmàtic, perquè no disposava de paradoxes que l'encaminessin a la descoberta, però hi va arribar parant atenció a la seva concepció estètica del món i aproximant-se a la metafísica.

3. Conèixer. En aquest capítol s'estableix una **classificació dels tipus d'idees** (per pensar el món, per comprendre'l, per canviar-lo i per viure-hi) i **les disciplines** en les quals s'emmarquen, com ara les matemàtiques, el llenguatge, l'art, la tècnica o la moral. A més, es parla de les **classes de gaudi intel·lectual** que proporcionen.

L'epíleg destaca quatre **fites en la història de la creativitat humana**, com ara la «Chacona» de Bach, l'obra mestra per a violí creada cap al 1720 que va suposar la descoberta d'un nou llenguatge musical. En suma, es tracta d'un llibre que val la pena tenir en compte per **comprendre els mecanismes de producció i difusió de coneixement i crear espais culturals que els propiciïn**.

Podeu consultar aquest [llibre](#) [4] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [5]

[Inicieu sessió](#) [6] o [registreu-vos](#) [7] per a enviar comentaris

Etiquetes: innovació cultural

Etiquetes: recerca cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: educació i cultura

Etiquetes: arts i creació

- [8]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/teoria-creativitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=wagensberg>

[3] <https://www.planetadelibros.com/editorial/tusquets-editores/59>

[4] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45624>

[5] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>

[6] <https://interaccio.diba.cat/>

[7] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[8] <https://interaccio.diba.cat/node/7023>